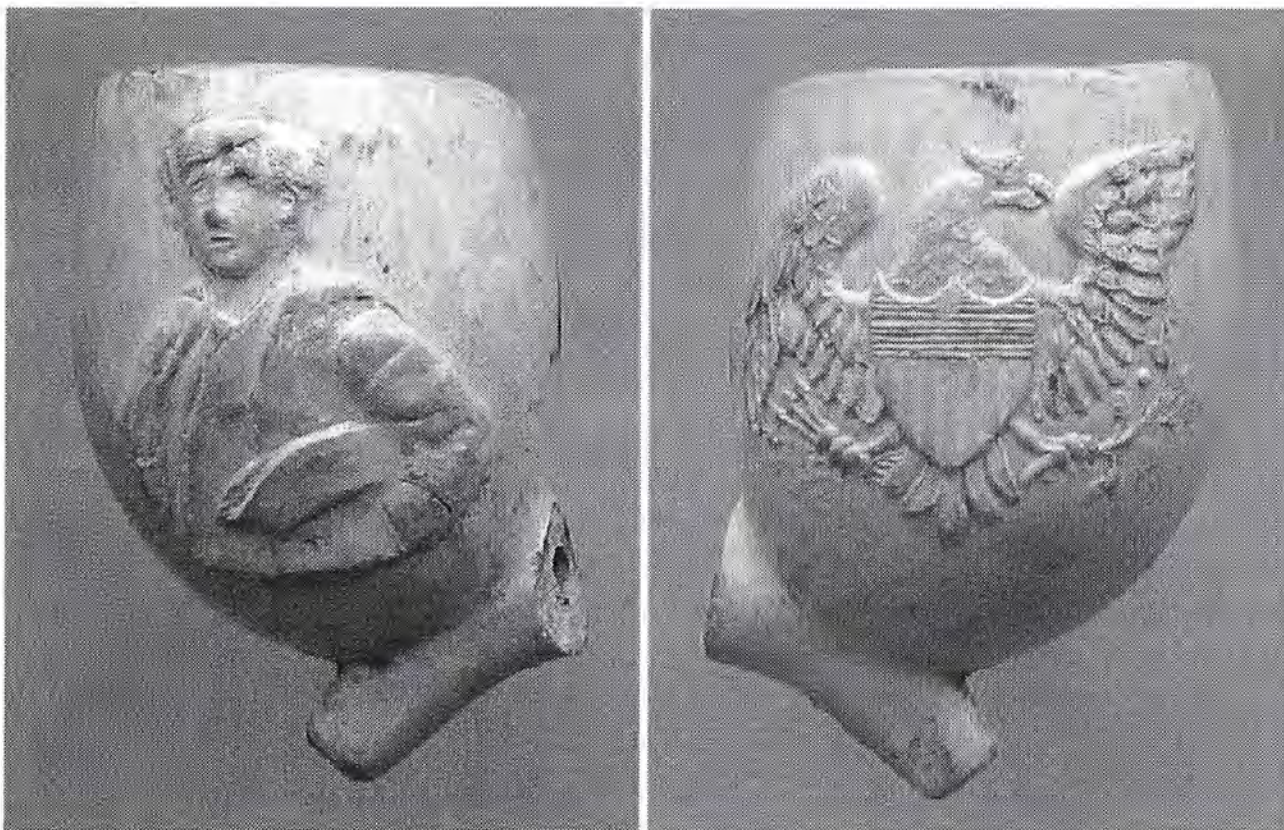

E PLURIBUS UNUM

(Uit velen één)

Aad Kleijweg (kleijweg@tabakspijp.nl)

Laatst kwam mij een pijpenkopje onder ogen dat ik nog niet eerder had gezien en daarom graag onder de aandacht wil brengen. Het pijpje heeft een ongebruikelijk bol model en op de hiel staat geen merkje. De pijpenkop is in Gouda gevonden en gefabriceerd. Omdat er geen merk op staat is de maker niet te achterhalen. Op de linkerkzijde van de ketel staat een man geportretteerd met een steek onder zijn arm en op de rechterzijde een arend met ervoor een wapenschild met horizontale en verticale strepen. In zijn klauwen heeft de arend een pijlenbundel en olijftak.

Afbeelding 1. 1a Collectie: Freek Mayenburg, 1b Gouda, 2a-, 2b Portret / Grootzegel VS, 2c -/, 2d -, 2e Ongeglasd, 2f Gebotterd, 2g Geen radering, 2h -, 3a -, 3b -, 3c -, 4 1900, 5 Gouda, 6 -, 7 -

Na enig zoeken op internet vond ik dat de arend, met wapenschild, pijlenbundel en olijftak, het Grootzegel van de Verenigde Staten voorstelt.

Officieel wordt de arend met de kop naar rechts afgebeeld en zijn de pijlenbundel en olijftak ook van klauw gewisseld.

Afbeelding 2. Dollarbiljet met rechts het Grootzegel van de Verenigde Staten

Afbeelding 3. Een paspoort uit de Verenigde Staten

Het Grootzegel wordt gebruikt op officiële documenten van de federale overheid. Ook zien we dit terug op paspoorten uit de VS en dollarbiljetten enz. De arend wordt begeleid door een tekstlint met de Latijnse spreuk E PLURIBUS UNUM wat **"uit velen één"** betekent. Deze spreuk is sinds 1776 het nationale motto van de Verenigde Staten. De spreuk is op de pijp weggelaten. Het Grootzegel is in 1782 in gebruik genomen.

Afbeelding 4 en 5. Enkele voorbeelden hoe het Grootzegel wordt afgebeeld

Op de linkerkzijde van de ketel staat een man geportretteerd. Het is aantrekkelijk om daar een president in te zien omdat op de rechterzijde het Grootzegel van de Verenigde Staten staat afgebeeld. De datering van de pijpenkop schat ik rond 1900, dus heb ik op het internet in die periode gezocht, maar de personen die toen president of kandidaat waren lijken niet op de afbeelding. Meestal hadden ze korter haar en hadden een snor. Daarna heb ik gekeken naar schilderijen en tekeningen waar presidenten op afgebeeld staan met een steek onder hun arm (het soort hoofddeksel dat staat afgebeeld), maar ook dat was tevergeefs. Uiteindelijk kwam ik een afbeelding tegen van een bronzen beeld van George Washington, dat in het Masonic Memorial staat, waarbij hij een steek in de hand houdt zoals het ook op de pijpenkop staat afgebeeld. Het zou dus

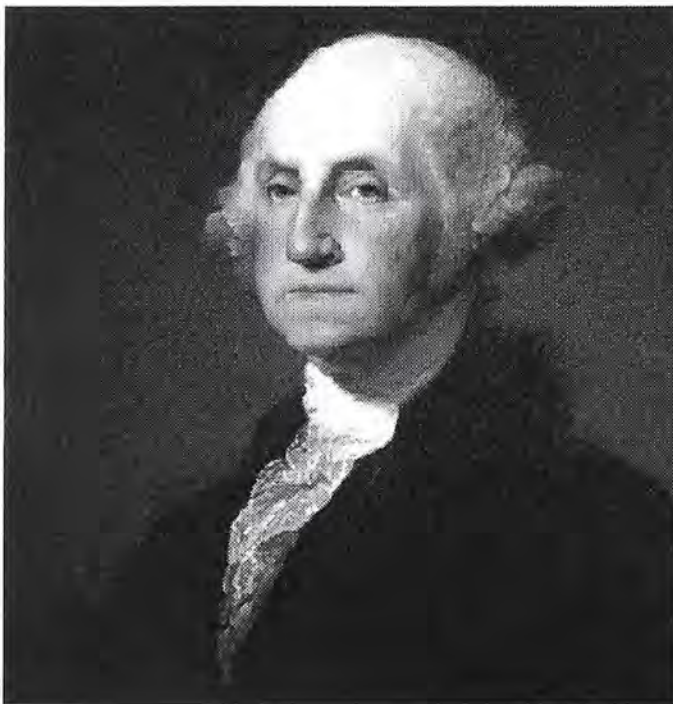

George Washington kunnen zijn, maar misschien is deze bewering niet steekhoudend (woordgrap). Mocht de afgebeelde persoon inderdaad George Washington voorstellen dan is de pijp mogelijk een herinneringspijp.

George Washington was de eerste president van de Verenigde Staten van Amerika en is in 1799 overleden aan een keelontsteking, die hem fataal werd. De pijp zou dus 200 jaar na dato als herinneringspijp gemaakt kunnen zijn.

Lezers van dit artikel zullen begrijpen dat de argumenten niet keihard zijn, dus mocht ik het fout hebben en iemand weet werkelijk wie op de pijp staat afgebeeld en waarom hij gemaakt is, dan hoor ik het graag. De belangrijkste reden voor mij was om deze minder algemene pijp onder de aandacht te brengen.

Met dank aan Freek Mayenburg voor het beschikbaar stellen van dit pijpenkopje uit zijn verzameling.

Afbeelding 6 en 7. Bronzen beeld en een schilderij van George Washington

Pijpje met George Washington en het grootzegel van de VS. Zie pagina 2262

**Ta bakstonnetje?
Zie pagina 2279**